

نگرشی نو در رابطه‌ی میان معماری و سازه

فرزانه مؤمنی^{۱*}، امیر صمد قدس^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه غیرانتفاعی خيام، مشهد، ايران، a.f_momeni@yahoo.com

۲- استادیار، گروه عمران، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مشهد، مشهد، ایران، asamadgh@yahoo.com

چکیده

در دوره معاصر، چه در جهان غرب و چه در شرق، مرز میان معماری و سازه نسبتاً دشوار و همچنین زبان معمار و مهندس سازه از یکدیگر جدا شده است. این امر باعث مشکلاتی می‌شود که از جمله آن می‌توان به عدم ایجاد یک گفتگو معنی‌دار در طول فرآیند طراحی میان معمار و مهندس سازه اشاره کرد. در واقع این مهم نشان از آن دارد که در برخی موارد معمار و مهندس سازه به نظریات مشتری در امر طراحی دست نمی‌یابند و در نهایت محصول نهایی شمر ثمر واقع نمی‌شود.

هدف از این مقاله این است که با توصیف رابطه میان معماری و سازه، یک سیستم واحد در فرآیند طراحی و در نهایت یک طراحی یکپارچه‌ی جامع‌تر و معنی‌دارتر ارائه شود. روش تحقیق نیز مطالعه کتب و مقالات منتشر شده فارسی و لاتین مرتبط می‌باشد، که پس از مطالعه این منابع و بررسی موضوعاتی از قبیل روابط میان معماری و سازه، تأثیر طبیعت در این روابط و ... این نتیجه بدست آمد که با استفاده از ترکیب معماری و سازه در راستای ارائه یک سیستم واحد جامع با یک زبان مشابه، دو رشته می‌توانند یک گفتگوی سازنده‌تر و معنی‌دارتر داشته و بنابراین ساخته‌های موفق‌تر با طراحی عمدتاً یک‌پارچه ایجاد نمایند.

واژه‌های کلیدی: فرم، عملکرد، انقلاب صنعتی، طبیعت، هم‌پوشانی.

١- مقدمه

فرم و سازه، هنر و تکنولوژی، زیبایی و پایداری، هر یک از این ترکیب‌ها از مفاهیمی هستند که به ترتیب با معماری و مهندسی شناسایی می‌شوند. فرم معماری و عملکرد ایستایی عملی از معماری را مشخص می‌کنند، بنابراین هیچ جدایی بین این شاخه‌ها وجود ندارد. معماری یک هنر ایستا و مفید است که توسعه فرم‌های معماری منجر به پیشرفت‌های تکنیک‌های ساخت و ساز می‌شود. فرم‌های معماری، مرتبط با بینایی و ادراک است که دارای اصولی از ثبات به عنوان بخش جدایی‌ناپذیر به عنوان یک کل می‌باشند. فرم به عنوان جلوه حساس نظم درونی مطرح شده است. به طور هم‌زمان، سازه‌ها به آن دسته از عناصر فیزیکی اشاره می‌کنند که به قدرت معماری و مادیت‌شان کمک می‌کند. بنابراین در یک اثر معماری فرم انتزاعی، هویتی را به جسم، از طریق معیارهای نظم و روابط سیستم‌ها ارائه می‌کند و سازه نیز تکنیک‌هایی از مواد و سیستم‌های ساخت و ساز را در اختیار می‌گذارد. طراحی یک پارچه یک سازه نیاز به طرح‌های سازه‌ای و معماری با هدف پذیرش یک‌دیگر، همراه با الزامات سایر رشته‌های مهندسی دارد [۱].

این مقاله سعی دارد تا با بررسی رابطه میان معماری و سازه، زاویه‌ای جدید از این رابطه را مطرح سازد که در اکثر بناها نادیده گرفته شده است. با این حال، تعداد محدودی نیز وجود دارد که به صورت خودآگاه یا ناخودآگاه آن را به کار برده‌اند.